

quick scan flora en fauna

Dokter Guepinlaan te Ommeren

Buro SRO

Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Dokter Guepinlaan te Ommeren (gemeente Buren)
Opdrachtgever: Buro SRO.

Opdrachtnemer: Laneco
Contact: Laneco.advies@gmail.com
Ons kenmerk: 040803
Projectleider: ir. D van Pijkeren

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	4
2.2	SOORTENBESCHERMING	4
3	TOETSING	6
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
3.3	SOORTENBESCHERMING	7
4	CONCLUSIE	11
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	11
4.2	SOORTENBESCHERMING	11
4.3	CONSEQUENTIES	12
4.4	AANBEVELINGEN	12

BIJLAGEN:

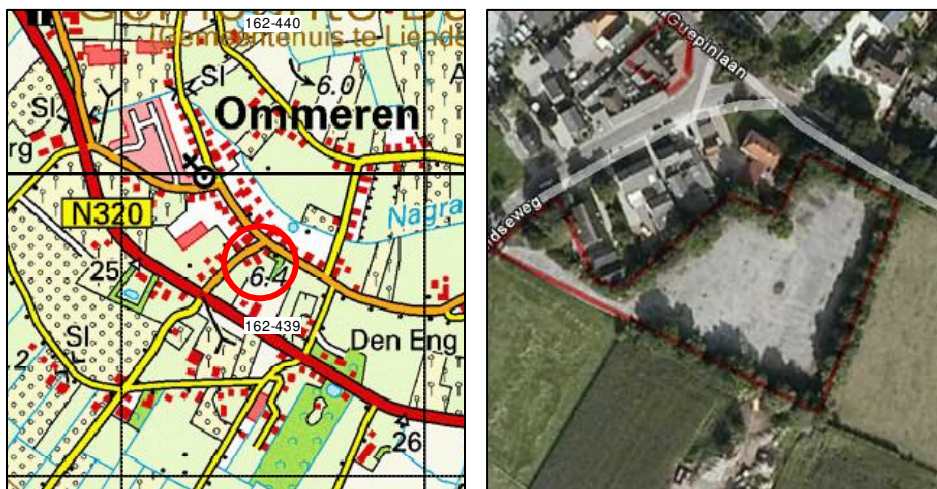
Bijlage 1: gegevens Natuurloket

Bijlage 2: literatuurlijst

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Doktor Guepinlaan te Ommeren, is de functieverandering van twee nabij elkaar gelegen locaties voorgenomen. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging nodig. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Bij ruimtelijke ingrepen dient namelijk rekening te worden gehouden met aanwezige beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventuele andere geldende natuurregelgeving.

Ligging van het plangebied (kaart Natuurloket en luchtfoto Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Ommeren (gemeente Buren, provincie Gelderland), ligt in de Betuwe, tussen de rivieren Neder-Rijn en Waal. De omgeving van Ommeren bestaat uit een relatief kleinschalig landschap vanwege de boom- en fruitteelt, die een opvallende en dominante vorm van grondgebruik vormt in het buitengebied. Daarnaast zijn er kleine landschapselementen als singels en knotbomen in de omgeving aanwezig. Ommeren zelf is een relatief klein dorp, met een centrale weg, nabij de provinciale weg N320.

Het plangebied bestaat feitelijk uit twee kleine deelgebieden, die worden doorsneden door de Ommerenseveldweg. Beide deelgebieden liggen op korte afstand of tegen het buitengebied aan.

Het noordelijk gelegen, kleine deelgebied, betreft dancing De Roskam, bestaande uit een groot geschakeld gebouw met verschillende delen en hoogtes van twee verdiepingen en een kap. De niet bebouwde delen zijn verhard.

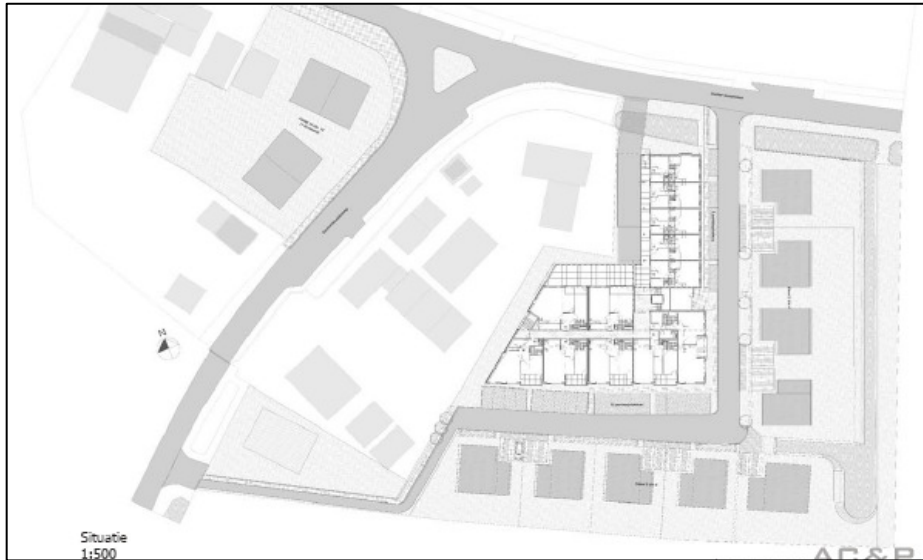
De Roskam

Het zuidelijk gelegen grote deelgebied bestaat uit een halfverhard parkeerterrein met daaromheen een singel van ongeveer 5 meter breed met daarin onder andere els (*Alnus glutinosa*), es (*Fraxinus excelsior*), eik (*Quercus robur*), plataan (*Platanus spec*), hazelaar (*Corylus avellana*), braam (*Rubus spec*) en enkele cultivars. Er zijn twee ingangen. De ingang aan de Dokter Guepinlaan loopt over een brede watergang. Hier staat een meerstammige populier, met stamdiktes van 30 cm. Een smalle strook van de oostelijk gelegen weide maakt ook onderdeel uit van het plangebied. Tussen de Ommerenveldseweg en het zuidelijke plandeel liggen woningen en een snackbar. In de achtertuinen staan een aantal oudere schuurtjes, waarvan er minimaal één van buiten toegankelijk is.

de parkeerplaats met singels en de te bebouwen weidestrook

In het plangebied is de bouw van woningen en appartementen beoogd. In het kleine, noordelijk gelegen deelgebied worden woningen gebouwd. In het zuidelijk gelegen deelgebied worden appartementen en woningen gerealiseerd. De appartementen bestaan uit drie bouwlagen met een kap. Hierbij worden de bestaande elementen grotendeels verwijderd.

globale inrichtingsschets van beide deellocaties

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Flora- en faunawet*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben dienen, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hierbij worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dit kan door rekening te houden met kwetsbare perioden, bepaalde essentiële elementen te sparen of aanvullende inrichtingsmaatregelen te treffen.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens bij de verschillende Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). In het kilometerhok waarbinnen de planlocatie en haar invloedsgebied is gelegen (164-441), zijn in ieder geval beschermde planten, broedvogels en amfibieën aangetroffen (zie bijlage 1). Alleen de vogelsoorten zijn meer strikt beschermd. Omdat het plangebied maar een klein onderdeel uitmaakt van het betreffende kilometerhok, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen -Van der Sluis, 2007). De eerste twee bronnen vermelden soortgegevens in uurhokken (5 bij 5 kilometer). Dit betekent dat het globale gegevens betreft. De laatste vermeldt ook meer specifieke gegevens. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 3 december 2008 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet*

Het plangebied te Ommeren ligt op meer dan drie kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied. Het betreft het Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn. Omdat in het plangebied alleen woningen en appartementen worden gebouwd, tegen en in een bestaand woongebied, zullen effecten op flora en fauna vooral lokaal van aard zijn. Gezien de afstand zijn geen negatieve invloeden te verwachten op dit in de Natuurbeschermingswet beschermde gebied.

3.2.2 **Ecologische Hoofdstructuur**

Het plangebied ligt ook niet in of nabij de EHS. Negatieve effecten worden niet verwacht gezien de afstand en aangezien er vooral op lokaal niveau effecten worden verwacht.

3.3 **SOORTENBESCHERMING**

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.3.1 **vaatplanten**

Het grootste deel van het plangebied is verhard of bebouwd. Alleen in de singel is enige ruimte voor natuurlijke plantengroei. Er zijn tijdens het veldbezoek, buiten het groeiseizoen, geen resten van beschermde plantensoorten gezien. Gezien de ligging van de singel tegen een halfverharde parkeerplaats, een intensieve weide en erven aan, is geen sprake van bijzondere groeiplaatsen.

Op basis van de ligging en het gebruik van het plangebied is het erg onwaarschijnlijk dat er sprake is van geschikte groeiplaatsen voor strikt beschermde plantensoorten.

3.3.2 **grondgebonden zoogdieren**

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als egel (*Erinaceus europaeus*), bosspitsmuis (*Sorex spec.*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), mol (*Talpa europea*), wezel (*Mustela nivalis*), ree (*Capreolus capreolus*), woelrat (*Arvicola terrestris*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), aardmuis (*Microtus agrestis*), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) en haas (*Lepus europaeus*) voor. Meer strikt beschermde soorten worden volgens de verspreidingsgegevens niet verwacht.

De bovengenoemde algemeen voorkomende beschermde soorten, kunnen in en langs de singel en aan en in de rand van de weide wel voorkomen. In overige delen van het plangebied is de kans op aantreffen van deze soorten klein. Gezien de ligging van het plangebied (beide deelgebieden) in en tegen de bebouwde kom, het intensieve gebruik van de percelen en aangezien er geen sprake is van ligging nabij aaneengesloten natuurlijke elementen, zijn ook geen meer strik beschermde soorten te verwachten.

3.3.3 **vleermuizen**

Verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), geven aan dat de volgende soorten in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boom-bewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

In elke bebouwde kom bevindt zich bijna wel ergens een kolonie vleermuizen. Het gebouw De Roskam heeft geen open stootvoegen die direct toegang geven tot de spouwmuur. Onder de verschillende dakkapellen, en op de overgangen tussen de verschillende gebouwdelen zijn bij dit gebouw waarschijnlijk openingen die groot genoeg zijn voor vleermuizen (enkele centimeters). Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen in dit gebouw, langs een weg met oude bomen, niet worden uitgesloten.

In de singel langs de parkeerplaats zijn een aantal dikkere bomen aanwezig. In dergelijke dikke bomen kunnen holtes niet op voorhand worden uitgesloten, soms zijn deze niet direct zichtbaar. De bomen zijn snelgroeiende soorten, dus de kans op verblijfplaatsen is klein, maar niet geheel uit te sluiten. De goed ontwikkelde singel met bomen en ondergroei vormt daarnaast een geschikte vliegroute voor vleermuizen. Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foeragegebied, kan het behoud van deze lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn daarmee niet op voorhand uit te sluiten als gevolg van de ingreep.

3.3.4 **vogels**

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied vogels als koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*) en winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*) gehoord en/of gezien. Daarnaast is in de singel een eksternest (*Pica pica*) aanwezig en zijn op bomen in de singel sporen van spechten aangetroffen. Waarschijnlijk gaat het in deze omgeving om de grote bonte specht (*Dendrocopos major*).

Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli. Als buiten het broedseizoen wordt gestart met rooien en slopen, kunnen negatieve effecten op actief gebruikte nesten van de meeste vogelsoorten worden voorkomen.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten echter jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen van vogels hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Omdat er sporen van spechten zijn aangetroffen, kunnen negatieve effecten op een actief gebruikte nestplaats niet worden uitgesloten.

van buiten toegankelijk schuurtje

Daarnaast is deze omgeving erg geschikt voor uilen. De steenuil (*Athene noctua*) heeft daarbij een betrekkelijk klein leefgebied. Het deels verwijderen van de singel, en bebouwen van het plangebied, kan een negatief effect op deze soort betekenen, zodanig dat een nestplaats ongeschikt wordt. Daarnaast kunnen nestplaatsen van de steenuil in de schuurtjes van de tegen het plangebied gelegen woningen ook niet geheel worden uitgesloten. Nader onderzoek kan de aanwezigheid van (nestplaatsen van) deze soorten aantonen dan wel uitsluiten.

3.3.5 **amfibieën**

Verspreidinggegevens uit de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen -Van der Sluis, 2007) geven het voorkomen van soorten als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), bastaard kikker (*Rana esculenta*), kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) en meer strikt beschermde soorten als heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en poelkikker (*Rana lessonae*) in de omgeving van het plangebied weer.

Amfibieën stellen een aantal eisen aan hun leefomgeving. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen hun voortplantingsplaats, meestal een poel of ondiep watertje zonder vissen, en hun landbiotoop. De meer algemene soorten stellen weinig eisen aan hun leefomgeving. Vaak is een vijver en voldoende dekking in de vorm van ruigte, struiken of een singel al genoeg. De meer strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

Het perceel met de bebouwing van de Roskam is ongeschikt als leefgebied voor amfibieën. De singel langs de parkeerplaats vormt een geschikt landbiotoop voor meer algemene soorten als gewone pad en bruine kikker. Vanwege de ligging langs een sloot kunnen ook kleine watersalamander en bastaardkikker voorkomen. Meer strikt beschermde soorten worden niet verwacht. Deze soorten stellen strikte eisen aan hun leefomgeving. De sloot langs het plangebied heeft steile oevers en bevat waarschijnlijk vis en de singel is relatief smal. Deze kenmerken maken het plangebied minder geschikt voor kritische amfibieënsoorten.

3.3.6 **reptielen**

Volgens verspreidingsgegevens komen er geen reptielen in de omgeving van het plangebied voor. Het gecultiveerde, grotendeels verharde en intensief gebruikte plangebied is ook niet geschikt voor reptielen. Deze kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.3.7 **vissen**

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. Langs de Dokter Guepinlaan, ter hoogte van de huidige parkeerplaats, loopt echter wel een brede sloot. In dergelijke sloten kan een beschermd soort als kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) voorkomen. Aangezien de sloot zal worden gehandhaafd, en er geen ingrepen in de sloot plaatsvinden (zoals vergraven of dempen), zijn er geen negatieve effecten op beschermde vissen te verwachten.

3.3.8 **insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen**

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Deze komen in het intensief gebruikte en beheerde plangebied niet voor.

4 CONCLUSIE

Het plangebied te Ommeren bestaat uit twee delen; het gebouw dancing De Roskam, en de halfverharde parkeerplaats met de omringende singel met een strook van de daarnaast gelegen weide. De bestaande elementen zullen grotendeels worden verwijderd ten behoeve van de bouw van woningen en appartementen. Voor deze ingreep plaatsvindt, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura2000 gebied. Gezien de afstand van meer dan 3 kilometer, en het lokale karakter van de ingreep, zijn geen negatieve effecten te verwachten.

Het plangebied ligt ook niet in of nabij de EHS van Gelderland. Ook hierop zijn geen negatieve effecten te verwachten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Bij de sloop van bebouwing, het deels rooien van de singel en bebouwing van de beide deelgebieden, kunnen negatieve effecten op beschermde soorten niet worden uitgesloten. De meeste van deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. De meeste van deze soorten kunnen in de toekomst waarschijnlijk weer gebruik maken van de achtertuinen van woningen.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van de aanwezige elementen en biotopen kunnen soorten uit de soortengroepen vleermuizen, spechten en uilen niet worden uitgesloten in het plangebied. Verder kan bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen sprake zijn van aantasting van actieve nesten van vogels.

4.3 CONSEQUENTIES

Om de gevolgen van deze ingreep voor strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet te kunnen bepalen, dient nader onderzoek te worden gedaan naar de functie van het plangebied (beide deelgebieden) voor:

- Vleermuizen; zomer/kraamverblijfplaatsen en vliegroutes van gebouw- en boombewonende soorten. Nader onderzoek kan van mei tot begin augustus.
- Uilen en spechten; nader onderzoek naar de steenuil kan vanaf februari tot juni. Spechten kunnen van half maart tot half juli worden onderzocht.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van meerdere inventarisatieronden (minimaal twee) in beeld worden gebracht. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd. Als wordt voldaan aan dergelijke voorwaarden, kan op basis van eerdere ervaringen redelijkerwijs worden verwacht dat een dergelijke ontheffing door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt verleend.

Verder zijn twee voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- de start van werkzaamheden in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) kan leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zouden kunnen verstoren. Alleen als op basis van een gericht onderzoek wordt aangetoond dat er geen vogels broeden, mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Het verdient aanbeveling singel met opgaande beplanting zoveel mogelijk te handhaven en/of in de nieuwe situatie te herstellen.

- De te bouwen gebouwen zouden geschikt gemaakt kunnen worden voor vleermuizen door op een hoogte van 2,5 meter en hoger, open stootvoegen aan te brengen. Eventueel kan de spouw enkele centimeters breder gemaakt worden.
- Aan de westzijde van het plangebied wordt een nieuwe sloot aangelegd. Aanbevolen wordt de slootkanten zoveel mogelijk te laten glooien, en de randen extensief te beheren.
- Daarnaast wordt aanbevolen langs de sloten elzen, essen of wilgen aan te planten.

BIJLAGE 1: GEGEVENS NATUURLOKET

Rapportage voor kilometerhok X:164 / Y:441

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hri*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2				8	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren						matig		1997-2007
Broedvogels			2		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	2					redelijk	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden					2	slecht	0%	1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

BIJLAGE 2: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Edgar, P. and Bird, D. R. c/o The Herpetological Conservation Trust, 2005; Action Plan for the Conservation of the Crested Newt Triturus cristatus Species Complex in Europe.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen – Van der Sluis, A.M., e.a., 2007, Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005, Provincie Gelderland en Ravon, Nijmegen.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl